

Jordi Montaña: «Una part dels recursos de la UVic hauria de venir del mecenatge»

El rector de la Universitat de Vic, en una entrevista a Osona.com, parla del model de finançament del centre, la fusió amb Manresa, el procés sobiranista, la Casa Convalescència i la carrera de Medicina, entre d'altres temes

Jordi Montaña, aquest matí al rectorat de la UVic. Foto: Adrià Costa

La Universitat de Vic (UVic) ha viscut un any frenètic, marcat per les retallades i la fusió amb la Fundació Universitària Bages (<http://www.naciódigital.cat/osona/noticia/36332/vic/manresa/creen/gran/universitat/catalunya/central>), que permetrà consolidar un gran centre universitari a la Catalunya Central. Malgrat la crisi, la UVic continua augmentant la demanda d'alumnes de primera opció, mentre que a la resta d'universitats catalanes aquesta xifra disminueix. De tot plegat, i d'altres temes, com la carrera de medicina, la Casa Convalescència o el debat sobiranista, Osona.com n'ha parlat amb el seu rector, Jordi Montaña.

- Ahir es van fer públiques les dades de preinscripció. La demanda d'alumnes de primera opció a la UVic torna a augmentar.

- La demanda de la UVic ha crescut un 18% respecte del curs passat, mentre que a Catalunya disminueix un 2,5% en total. En assignats en primera preferència han pujat un 27%. Estem molt satisfets, és molt positiu, més tenint en compte que estem en un moment de crisi absoluta i que els nostres preus són tres vegades superiors als de la pública.

- Les xifres de l'any passat, en comparació a la resta del país, ja van ser semblants. A què atribueix aquesta tendència?

- A diferents factors. Un, que la UVic ho està fent bé. Dos, que ho sabem comunicar bé. Tant la notorietat com la imatge de la ciutat i de la Universitat de Vic han millorat. Això ha estat possible gràcies a un esforç brutal de tota la universitat.

- En una conversa que vam tenir fa tres anys (<http://www.naciódigital.cat/osona/noticia/21186/jordi/montana/si/soc/rector/uvic/traurem/diners/sota/pedres>), abans de ser escollit rector, vostè va dir que si accedia al càrrec trauria diners de sota les pedres. Ho ha aconseguit?

- Es va aconseguir. Hem eixugat un dèficit històric. En aquests moments, la UVic és una universitat que tanca els seus pressupostos sense pèrdues, amb petits guanys i petites inversions, i que, si no féssim res més, deixariem de deure diners el curs 2016-17. Som l'única universitat catalana i probablement de tot l'estat que estem absolutament sanejats. Dit això, encara em falten moltes pedres per picar.

- Quines?

- La universitat no només és nostra, sinó de tota la societat. I el nostre treball repercuteix en la societat. Per tant, jo demanaria una participació de tota la societat perquè ens ajudés a continuar el nostre projecte. I aquí hem d'explicar que, en aquests moments, tenim tres problemes

relacionats amb la manca de recursos econòmics.

- El primer...

- La capacitat econòmica d'alguns alumnes, que no poden entrar o han de deixar els estudis perquè no tenen diners. En aquest marc, nosaltres ja hem fet un esforç important i vam dedicar 300.000 euros del pressupost per donar beques, el mateix any que ens vam reduir el sou un 2,5%. Aquest any tampoc ens apujarem el sou i hem mantingut el preu de la matrícula durant tres anys, o sigui, em abaixat el seu preu real. A mi m'agradaria que tota la societat tingués una certa consciència i contribuís a que estudiants amb una certa vàlua no es quedessin fora de la nostra universitat.

- El segon...

- Si volem excel·lir en la recerca, necessitarem més recursos, no ho podem pagar només a través de les matrícules. La nostra recerca retorna a la societat, per tant, faig una crida perquè les organitzacions, institucions s'apropin a nosaltres i comprin els nostres serveis de transferència de coneixement. Estem preparats i podem donar aquests serveis.

- I el tercer...

- Posats a demanar, m'agradaria continuar atraient talent, amb professors estrangers. Per tant, necessitem una inversió tant en beques com en recursos humans o laboratoris.

- Quan diu que la societat s'ha d'involucrar en la universitat, a qui es refereix exactament? Perquè a l'administració no hi ha un euro...

- Hi ha gent que té diners. Les universitats ens hem de marcar com a objectiu que un percentatge important dels nostres ingressos vingui a través del mecenatge. I les rebaixes fiscals no són excusa. Les rebaixes fiscals que pot tenir un mecenes a Espanya són del 20%, quan als Estats Units és com a màxim del 33%. Tampoc hi ha tanta diferència. El que cal és una voluntat i un sentit de l'altruisme que aquí no tenim.

Si volem que la universitat sigui un motor de canvi, se l'ha d'ajudar. I això podria ser una revolució a tot el país. Però no cal que la donació es faci a la universitat, no! Es pot donar directament a alumnes o a professors perquè vinguin aquí, amb empreses que paguen el sou del docent.

- ¿Està dient que, tenint en compte el context de crisi actual, el model de finançament actual de la UVic s'hauria de retocar?

- No, no. De moment, el model és sostenible. El que vull dir és que si volem que en un futur no massa llunyà la universitat creixi, millori la seva qualitat i tingui més recerca, calen nous recursos.

- Una de les vies per millorar la qualitat és l'especialització?

- Ho estem fent, però això no és tan fàcil. La nostra universitat, a diferència d'altres, pot ser innovadora i emprenedora, perquè per a la innovació són molt importants els coneixements transversals. Això en una universitat gran és gairebé impossible. Aquí no. Quan hi ha metges, enginyers, expertes en salut, empresaris o biòlegs treballant junts apareix una capacitat d'innovació impressionant.

I totes aquestes idees es poden traduir en una emprenedoria. Tenim capacitat i teixit empresarial per fer-ho. A més de petites administracions que també ens ajuden. Un CreAcció no es fa només amb la universitat, ho fa un Ajuntament de Vic, un Ajuntament de Manlleu, el Consell

d'Empresaris d'Osona, la Cambra de Comerç i la universitat. I això ens dona una potència que donarà uns resultats Increïbles en dos o tres anys.

- L'ambició parc tecnològic s'ha quedat amb una reforma de la Casa Convalescència i una agència d'emprenedoria, CreAcció
(<http://www.naciodigital.cat/osona/noticia/35836/casa/convalescencia/obre/amb/48/espais/emprenedors>) . No és la millor carta de presentació.

- Avui en dia, un parc tecnològic no té cap viabilitat econòmica, exceptuant el de la Politècnica. No és el moment de fer parcs tecnològics. Però sí és el moment de fer el que hem fet, és a dir, una agència d'innovació, emprenedoria i desenvolupament local, amb l'Ajuntament, que hi aboca uns certs recursos. Aquest és el camí, crear coneixement, no crear espais.

- El projecte ha rebut crítiques. Alguns consideren que ha estat tan sols una via per aprofitar una subvenció per remodelar un equipament, en aquest cas la Casa Convalescència.

- No és cert. Quan el van inaugurar, ja hi havia sis empreses, ara ja n'hi tenim set i només queda un espai buit. A part, tenim projectes per desenvolupar des de la universitat que aniran a més, la unitat d'emprenedoria de la UVic, l'Oficina de Transferència i Recerca, l'escola de doctorat, centres de recerca, el servei de carreres professionals, el servei de comunicació... o sigui, tota la part de la UVic que està cara enfora, cara a l'empresa. A part, s'ha aprofitat una infraestructura de la ciutat que estava malmesa, gràcies a una subvenció que s'hagués pogut perdre. És una gran oportunitat, per a la ciutat i per a la universitat.

- Una de les seves apostes personals ha estat la internacionalització.

- Estem fent grans passos. Aquesta universitat, en un parell d'anys estarà totalment internacionalitzada. Aviat tindrem senyalitzat el campus i els dos primers nivells de la web en quatre idiomes: català, espanyol, francès i anglès. Som els únics que ho farem. Ara, ja tenim un 8% dels alumnes de grau que venen de fora.

- Vocació internacional, però sense oblidar el territori.

- Serem una universitat amb vocació internacional, però al mateix temps totalment lligada i vinculada al territori. El territori ens ofereix un seguit de possibilitats que hem d'aprofitar. I ara, la fusió amb la Fundació Universitària Bages de Manresa encara ens potencia més aquest factor.

- En quin sentit?

- Aquesta aliança ens permet tenir una massa crítica una mica superior, poder treballar perquè les titulacions futures es vagin especialitzant, atraure més talent... Tenim el camí molt ben definit.

- El camí, sí... però i el nom, ja el tenen decidit?

- Es dirà Universitat de Vic-Central de Catalunya o UVic-Universitat Central de Catalunya. Anirà per aquí.

- A Manresa ja han dit que no els feia cap gràcia.

- No és veritat. En l'última entrevista amb el regidor Antoni Llobet vam coincidir que la marca era un tema bastant secundari. Quan es llença un nou producte, el més important és la qualitat, no la marca. Ara, a partir d'aquí, què s'ha de preservar? Home, la UVic es va fundar el 1599, té un nom, que s'ha de mantenir. La Fundació Universitària Bages també té un nom, doncs parlem-

ne! La gent ens ha d'identificar com una universitat nova, que manté les essències de les anteriors.

- Segons l'acord que han signat, les dues universitats mantindran les pròpies estructures, però es compartiran les titulacions. Quines titulacions creu que haurien de marcar la diferència, per tal de ser competitius?

- Hi estem començant a treballar. De moment, aquest any que ve continuarà tot igual. Amb molt optimisme, tindrem la primera titulació conjunta el curs 2014-15.

- Però, per a vostè, ¿quines haurien de ser les titulacions per les quals es coneguéssin aquesta universitat de la Catalunya Central?

- N'hi ha varies. Som forts en ensenyament, educació, ho fem bé. Podem treballar per tenir una oferta notable i, a partir d'aquí, afegir-hi alguns màsters més especialitzats. També en ciències de la salut i benestar. En aquest àmbit, tant nosaltres com Manresa tenim un equip molt potent. I per últim, en el món d'empresa es pot fer una proposta sòlida, on una de les universitats sigui una part del campus, amb una orientació més creativa dins el camp del màrqueting o la comunicació, i l'altre aculli la part més tecnològica, que la podríem lligar amb el centre tecnològic de Manresa. I una politècnica, que hauria de tenir una acció més transversal.

- En el camp de l'empresa, el sector agroalimentari hauria de tenir un paper preferent?

- Sí. Però més que una titulació, s'hauria de fer algun màster. El món de l'empresa és molt transversal, d'aquí el fracàs dels estudis de gestió turística. Es pot donar una certa orientació, però el to general ha de ser l'especialització.

- I la titulació de Medicina?

- Tenim un projecte amb les grans línies mestres ben definides: amb un pla de negoci, el programa força concret, sabem que hi ha demanda d'estudiants i de metges de futur... A finals de desembre tindrem el projecte definitiu enllestit, per poder-lo portar a Madrid, per tal que ens ho autoritzin.

- Ja fa temps que hi treballen.

- En paral·lel, estem buscant professorat per a la docència i enfocant com ha de ser la recerca, per tal de reforçar aquesta Facultat de Medicina. El tema assistencial el tenim resolt amb el conveni per fer l'hospital universitari (<http://www.naciódigital.cat/osona/noticia/37511/neix/vic/hospital/universitari>). També estem mirant d'establir relacions amb universitats estrangeres.

- De quines universitats estan parlant?

- Universitats nord-americanes, d'Israel i alguna d'europea.

- La internacionalització serà una de les marques de la casa?

- Un dels requisits d'aquesta Facultat de Medicina és que, d'entrada, ja sigui internacional.

- Tot i que encara no els han donat l'autorització, vostès sembla que ja ho tenen tot collit, com ho demostra l'hospital universitari. I si no es fa, què passarà amb aquest hospital?

- Res. Seguirà sent un hospital universitari que continuarà tenint relacions amb la nostra Facultat de Salut i Benestar. Amb aquest conveni, només hem fet que actualitzar, estructurar i regular les

relacions que ja teníem, tant pel que fa a professors com a estudiants en pràctiques.

- En aquest projecte hi ha involucrats tres grans actors, com són el Consorci Hospitalari de Vic, la Fundació de la Santa Creu i la UVic. ¿No creu que en certa mesura estan participant en una mena de privatització encoberta de la sanitat a Osona?

- No hi veig cap relació. Nosaltres som una universitat de servei públic sense ànim de lucre amb gestió privada. I això ens permet uns costos que són un 40% més baixos que a la pública, una certa flexibilitat i un model de governança que el mateix conseller de la Generalitat i el secretari d'Universitats i Recerca el posen com a exemple.

- Ja tenen el substitut del gerent Jordi Codina?

- Es tanca la convocatòria demà. Em consta que hi ha com trenta currículums rebuts, una xifra que encara podria augmentar. Durant aquestes vacances ens estudiarem els candidats i a primers de setembre farem les entrevistes i decidirem. Tindrem gerent el proper curs.

- El debat sobiranista incomoda la UVic?

- Gens ni mica. La universitat ha de ser un motor de canvi, com he dit, per tant, la universitat no pot mantenir-se aliena al que succeeix en un país. Som la primera universitat, l'única fins ara, que vam organitzar un cicle de conferències que es deia 'Catalunya cap a l'estat propi?', amb la presència de persones absolutament rellevants, no polítics en exercici. I vam tenir força gent. Ens hem adherit també a la plataforma Pel dret a decidir, en una decisió presa per unanimitat des del consell de direcció. I som l'única universitat de Catalunya que té estructura d'estat català, que pertany a ajuntaments i a la Generalitat de Catalunya, i on no hi ha cap funcionari de l'Estat espanyol.

- ¿És conscient que són al rovell de l'ou, a Vic, en un procés sobiranista que en molts aspectes està liderat pel mateix alcalde de la ciutat i alhora president de la Fundació Universitària Balmes, el màxim òrgan de gestió de la UVic?

- Nosaltres ens vam adherir a la plataforma sense consultar res a ningú. Si aquesta fos una universitat d'algun partit polític concret, potser això no ho hauríem fet. Però jo tampoc seria el rector [riu].

- Si hi hagués una consulta, la universitat s'hauria de definir?

- No, cadascú ha de tenir llibertat de vot. La universitat ha d'estar per sobre dels partits polítics.

- La UVic ha apostat fort per les noves tecnologies, però el seu rector no predica amb l'exemple. Vostè ha creat un compte de Twitter (<https://twitter.com/jordimontana>) i en tres mesos només ha fet un parell o tres de piulades.

- És cert. L'únic que faig setmanalment és un article al meu bloc. No tinc temps per al Twitter. A més, alguna vegada he escrit una piulada a dins d'un taxi i m'ha sortit fatal. El Twitter no és el de Jordi Montaña, sinó el del rector i, per tant, m'ho he de pensar amb calma.

- Quan va ser escollit, una part dels treballadors de la universitat es va posicionar en contra seva. Això ja està oblidat?

- Totalment. Vaig pujar a aquest despatx el 14 de juliol, vaig formar govern i me'n vaig anar de vacances. Vaig tornar el 24 d'agost i, ho prometo, des d'aquell moment, no vaig tenir la més mínima pega. Una cosa que em va fer decidir a continuar és que els més crítics em deien: 'No és per vostè, és per la forma'. No sé quin és el meu índex de popularitat, però sí que haig de dir que em trobo molt a gust amb un equip extraordinari, on treballem tots a una.

Jordi Montaña, en un moment de l'entrevista. Foto: Adrià Costa